

Előfizetési díj:	
Félszáz évre	12 frt.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy órára	1 „
Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.	

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:	
Négyezer hasábozott garmond sorára 6 kr.	
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.	
Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.	
Hirdetéseket fölvesznek:	
Bécsben: Oppelk Alajos (Wollzeile 22)	
„Haasenstein és Vogler (Neuer Markt 11.)	
Pestben: Lang Leopold (Erzsébet-tér 9 sz.)	
Nyitlári cikkek	
garmond sora után 20 kr. fizetendő.	

Szerkesztői szállás:

Belső-farkasutca 76. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Az értékes cikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hova az előfizetések s hirdetések küldendők.

„KELET”

politikai és közgazdasági napi lap
hatodik évnegyedére

kérjük az előfizetési pénzek mielőbbi beküldését, legcélszerűbben postai utalványlapokkal.

A lap szellemi része felől kezeskedik a szerkesztőség buzgalma és a munkatársak bőv sorozatának szakavatottsága.

A lap kiállítása körül alólított kiadó-hivatal minden kitelhetőt elkövet, hogy a t. előfizetők méltó igényei kielégítenek.

Az előfizetési árak a régiék:

Egész évre 12 frt. Negyedévre 3 frt.
Félévre 6 frt. Egy órára 1 frt.

Egyes szám ára 5 kr.

8 előfizető után tiszteletpéldánnyal szolgálunk t. gyűjtőinknek.

Végül figyelmeztetjük t. előfizetőinket a különös kedvezményre, melyben, olcsó könyvek megszerzése által, a „Kelet” előfizetői részesülnek.

A „Kelet” kiadóhivatala.

Pest, máj. 23. 1872.

(A.) A szélsőbaloldal közlönyének mai száma hosszú levelet hoz Kossuth Lajos tollából, melyben a turini önkényes számított Magyarország pártviszonyairól elmélkedik. Kossuth levele csak megerősíti azt, mit hetek óta tudunk és látunk, hogy ugyanis az ellenzék kebelében a leghevesebb belviszály és egyenlenség dühöng. Azon különböző elemek, melyek egyesültek akkor, midőn a Deák-párt legjobb intencióinak megbuktatásáról volt szó, ma ismét hajba kaptak, ma ismét ellenzéknek tekintik egymást s azért legkevesbé sem lephet meg bennünket ama szenvedélyes támadás, melyet Kossuth ma Tisza Kálmán ellen intéz. Ide benn, hazánk területén tartozkodó hivi már megelőzték őt, s a hadjárat a két fél közt mind a sajtóban, mind a közéletben már hetek óta foly.

E harc kétségkívül meg fogja változtatni a jövőd országgyűlés pártjainak számarányát. Ma már annyira haladtunk a választási mozgalmakban, hogy véglegfolyásukra is alapos következtetést vonhatunk. Hogy a többség ismét s valószínűleg megszaporodva a Deák-párté lesz, az iránt józan ember pártkülönbség nélkül már tisztában van. De a balközép fogja rutul megfizetni azon természetellenes szövetség árát, melyet a mult országgyűlésen a szélső elemekkel kötött. Akkor abdicált a szélsők javára s most előbbi hivi szavazatukkal fogják szentesíteni e lemondását.

E párt, mely programjainak posványába megfenekelve maga sem tudja mit akar, melynek egész bölcsesége abban özpontosul: nem kell delegáció, mely licitál a quóta megállapításában s egy-két perczent miatt a vizsályt hazánk, a korona s Ausztria közt megörökíteni hajlandó, mely önálló magyar hadserget kíván, de olyat, hogy az mégis közös maradjon, az ilyen párt nem verhet gyökeret a nemzet szívében. Az ő szavai, az ő ígéretei mosolyra kényszerítik a józanokat és magokkal nem ragadhatják a szenvedélytől elrészegítetteteket. A tudatlanok meg nem értik, az értelmesek kinevetik az ilyen furfangokat, melyekkel a párt elvtelenségét eltakarni iparkodik.

Mi másképen beszél a szélsőbal: Nem kell adó, nem kell stempli, nem kell trafik, nem kell katonáskodás s egyáltalában semmi sem kell, mi teherrel jár, hanem kellenek a papi jószágok, a gazdagabb osztály vagyona, kell minden, mi a butának vagy a gazembernek munka nélkül megszerzi az élet legdrágább élveit! Ezt a programot megérti minden hülye és a közoktatás ügye — fájdalom! — még csak kezdetlegességében van hazánkban. A nemzetiségi izgatók programja sem különb: nekik sem kell, csak az, mi a másé, csak hogy az ő foguk az egész, a magyarság vagyonára fáj. Csak horváth vagy szerb vidékre kell mennünk, hogy száz variációban halljuk a themát, miszerint a magyar zsarnokságot vérbe kell fojtani, hogy ott a dus magyar Alföldön a gazdag magyar városokban van a nemzetiségi Kanaán, melynek léppel és mézzel telt folyamait, termékeny rónáit, iparos városait fegyveres kézzel kell meghódítani. Ez lesz a nemzetiségi kérdés gyökere megoldása!

Az ilyen ígéretek, az ilyen programok iránt van fogékonyság a társadalom egyes rétegeiben, melyek szellemi tudatlanságát a gondolkodás napja el nem oszlatta, melyek a becsületes munkát hoszsu és farszót utnak tekintik a meggazdagodásra. Az ilyen programok szomoru hősei talán szaporítani is fogják képviselőink számát, de csak a balközép rovására, mely enyelgett, szövetkezett velők, abdicált rovásukra a letűnt országgyűlésen.

Mig az opositio töredékei élethalálra menő küzdelmet folytatnak egymás ellen, addig a Deák-párt, a nemzet óriási többsége ma is tömör phalanxként sorakozt, mint akkor, midőn a parlamentarismus megmentéséről volt szó. A féktelenség visszahatást keltett mindenütt; a magába szállás és észretérés jelenségei még a legellenzékibb kerületekben is mutatkoznak s nem sokára bizton várhatjuk az időt, midőn a Deák-párt az egész magyarság, minden józan hazafias elem egyesülése lesz. Még azok is, kiket bizonyos kérdések, egyes elvek elválasztottak tőlünk, a tények hatalma, az eredmények ékesen szóló nyilatkozata által kijózanítva, visszatérnek körünkbe, hogy tovább szolgálják a hazát, melynek használni legnemesb ambícióit tárgyat képezi. Pártunknak egyetlen hibája talán az, hogy az alkotott mű meggyőző eredményeiben s a nagy többség fölvilágosodásában tulságosan bizik s a választási mozgalmakban nem fejt ki oly élénkséget, mint az ellenfél. Ez diadalát — csak fényesebbé teend.

— Kossuth Irányihoz intézett s fentebb érintett leveléből néhány passust érdekesnek tartunk olvasóinkkal szőszertint megismertetni. A levél így kezdődik:

„Tisza Kálmán számád beszédét olvastam. Megbotránkozással olvastam. Mert hiában, azon szenvedelmes kikelés, melylyel az ellenzék egyik töredékét megtámadta, valóságos botrány; s a mellett hogy botrány, még oly vastag tapintatlanság is, mely Tisza ur államférfiui képességének hitelét nagyon csökkenti. Ugy látszik nekem, hogy ő inkább gyűlöli önmagát, mint a kormányon levő pártot. S a mi legbotrányszerűbb, az az, hogy e gyűlölet által magát nemcsak az ellenzék két töredéke közti nézet-eltérések hamis appreciációjára, hanem tény-ferdítésekre is el hagyja ragadtatni. Mert akkint adni elő a cseh kérdés iránti önköz közt fennforgott divergentiát, mintha önköz avatkozni akartak volna, mig ők a nem avatkozás mellett voltak, valóságos tényferdítés. Nem így áll a dolog, hanem így: Andrassy Gyula Magyarország nevében rá-

gyújtotta a hazát a cseh nemzetre. Erre Tisza azt mondotta, nem kellett volna rágyújtania, de mert rágyújtotta, hát hagyjuk égni. — Önköz pedig azt mondta: rosszul tette, hogy rágyújtotta, de mert ég, s Magyarország nevében lett meggyújtva, hát segítsünk oltani. Ez egészen más, mint a miként azt Tisza praesentálta Debreczenben.”

„Önköz, kik nem mint én, csak igénytelen magánvéleményt, hanem választóknak nézetét is tolmácsolták ez ügyben, a képviselői állás tekintélyével bizonyosan még sokkal jobb szolgálatot tettek felszólalásukkal a hazának s a szabadságnak, mint én. Mig Tisza Kálmán ur az ő sem hideg, sem meleg interpellációjával bizony sem Magyarország ellenségeinek számát egyetlen egy emberrel sem kevesbitette, sem barátai számát egyetlen egy emberrel sem szaporította. Biz a csak amolyan lyukfúrás volt a vízbe, mely felett összecsapnak a habok nyomtalanul. És nem hiszem, hogy az ily politique de bascule mai világban üdvösségre vezessen. — Ha ő másképp hiszen, legyen neki az ő hitte szerint, de annyit bizon joggal meg lehetne tőle várni, hogy ne kapargassa ki a vizsály tiszket a hamuból, midőn reá a világban semmi kigondolható praktikus ok nincs, s ne hajtsa indulatos hévvel a vizet a Lónyay Menyhérték malmára, épen azon perczben, midőn az egyszerű józan ész, sőt saját pártjának, tehát saját elvei győzelmének érdeke azt tanácsolná, hogy az ellenzék külön töredékei vállvetve dolgozzanak közre a közös ellenfél, a jobboldal ellen, melynek a jelen választásoknál többségben maradása, erős meggyőződés szerint, egyértelmű Magyarország halálával.

Ha botránkozással olvastam Tisza Kálmán indulatos s nagyon-nagyon inopportunus kikelését önköz ellen, lehetetlen másrészt a legőszintébb elismeréssel nem nyilatkoznom Mocsáry Lajos számád beszédét felől, mely a Tiszának szellemével s irányával egyenes ellentétben áll. — Ugy kellene minden ellenzéki embernek gondolkodni, mint Mocsáry gondolkozik, az ellenzék két töredéke közti viszony felett.”

„Ép azért kérem is önt, s politikai barátait, ne engedjék magukat Tisza Kálmán méltatlan s redkivülieg tapintatlan támadásai által oly lépésekre ragadtatni, melyek az általa felidézett visszavonást öregbitve a hatalomban levő párt megbuktatásának kilátásait csökkenthetnék. Hallgasson a méltó neheztelés a haza érdekében. Védjék önköz magukat a practicus téren Tisza és politikai barátai ellen, a hol (mint Biharban) általuk practicus téren megtámadtatnak, de legyenek gonddal nem akkint védni magukat, hogy vizskálkodásuknak Lónyay Menyhérték vegyék hasznát. — A hol az ellenzék két töredéke meghasonlásának ez lehetne következése, inkább vonuljanak önköz vissza a hazáért, higgyék el nekem, a történelem logikája mindig igazságos; hazafias abnegációjukkal többet nyernek a nemzet közvéleményében, mint nyerhetnének az által, ha a méltatlan megtámadásra visszatöréssel felelnek.

Megbuktatni az ugynevezett Deákpartot, ez legyen önköz előtt a feladat.”

— Csernátony, a többek közt, következő megjegyzésekkel kíséri Kossuth e levelét: „Nem látjuk ugyan nemzetünk sirját megnyitlnak azon esetben sem, ha a jobboldal többségben maradna még „a jelen választásoknál” is; hazánk jövője iránti hitünket pedig sokkal feltékenyebben őriztük és őrizzük a csalódások és keserőségek egész hada ellenében, mintsem azt egyetlen eshetőség kimenetelétől függesztenők fel: de elismerjük mi is, hogy a jelenlegi választások eredménye határozhatja el Magyarország sorsát sok időre, a rossz irányban, s hogy ily helyzetben nagyon kíváncs az ellenzék töredékeinek közreműködése, elveik jó irányának érvényesíthetése.

De hát e részben csak akkor történik vétség és „tapintatlanság”, ha ezért Tisza Kálmán, s a 48-as párt érdekében lehet felelősségre vonni? S vajjon Kossuth részéről nem tehet kárt azon eljárás, melyet másnál rossznak ítél? vagy pedig kevésbé érzékenyek feltételezi a balközépet a saját dorgáló szavai irányában, mint a milyennek tapasztalta a 48-as párt némely tagjait Tisza K. támadásaival szemben? Avagy ugy véli helyreűtni, a mit helytelen lépésnek ítél, ha maga is megteszi azt egy melékirányban?”

Egy kis királyság.

(Folytatás.)

De Bauszern ur azt is felejtí, hogy a német-szász követ még a második sorban sem lehet szószólója a kizárólag német-szász desideriumoknak: hisz az ugynevezett szász-, vagy királyföldet több nem-szász lakja, mint szász, minek következtében a nem-szász és szász által választott képviselő második sorban is küldőinek csak közös érdekeit támogathatja.

Ezeknél fogva kénytelenek vagyunk B. urat képesnek tartani tisztán szász községek képviselője és védőjének tisztán német-szász gyülekezetekben, de meg kell tagadnunk tőle a képességet Magyarország törvényhozó testületében jogállamunk képviselőjének lehetni! Ha szász atyjafiai mégis megválasztják, leginkább saját kárunkra fog lenni, mert egy-két centrifugal pillangó még nem ijeszt meg bennünket.

B. ur nem gondolja meg, midőn „német-szász sátorol”, midőn a német-szász saját nemiségért (Eigenart) fanaticus hitküldékként rajong, midőn a magyar és német elem legeslegesorosabb szövetsége után szomjazik, még a magyar nemzet és állam rovására is — nem gondolja meg, hogy ezek által hasonló törekvése buzditja hazánk nem-magyar s nem-szász nemzetiségeit, melyek — megengedi nekünk B. ur — mégis csak többet nyomnak a latban, mint szász atyáknk! Mint fölvilágosodott embernek, kár B. urnak a világot német-szász szemüvegen át szemlélgetvén, a nemzetiségek „Eigenartjai” mellett hősieskedni s a „nemzetiség elvének ottan olátárokat emelni, a hol ezen elv érvényesítése legelőbb is a német-szász elemet fenyegeti végveszéllyel hazánkban!” messze vagyunk ám a „deutsches Mutterland”-tól és közel „Dakoromániához” és ahoz az „átkozott Panslavia-hoz”! avagy azt gondolja B. ur, hogy a nem-magyar törzsek rokonszenveznek a szászszal? Ekor csatlakozik!

Hogy ábrándjai és szász elfogultságában minő lealacsonyító szerepet játszat B. ur a magyar állam eszméjével, felhozzuk néhány legújabb „kinyilatkoztatását”

Mig országos képviselősege előtt egyike volt a fiatal szászok coryphaeusainak — kik az ő-szász párttal elveik ellenkező volta miatt egyezkedni vonakodtak, addig most B. ur maga lép föl kiegyezési programmal, melylyel, ha be sem vallják is, még a „Sieb. Wochenschrift” patronusai is meg vannak elégedve. Nagy naivitással, de szép phrasisokban bevallja, hogy mire fogják az egyesült szász képviselők compact állásukat az országgyűlésen felhasználni: ez pedig nem egyéb, mint csak akkor szavazni a többséggel, s a kormány mellett, ha szavazatuk jó drágán megfizettetik, megfizettetik pedig a szász nemzet kiváltságainak gyarapítása, a német nyelv és „Eigenart”-nak kormány részéről történendő megszilárdítása, az egész királyföldnek a szász elem hegemoniája alatt való külön állása által. De annyira meg tehetetlenségében, hogy az élet-hosszáig választott szász comest egy alkotmány által ugyan korlátozott választott kis király jogaival ruházta föl, ki előtt a valóságos király a Majestas, képviselőjének, a főispánnak is meg kell hajolnia. Ezen kis király és környezete, a szász földön levő hatóságok stb. hivatalos nyelve mindenütt természetesen a német.

Ha már ez nem állam az államban, akkor ilyesmi nem is létezik sehol! Ha ily törekvések nem vezetnek az egységes hazának a nemzetiségek szertüti végtöbbségére, akkor biztosítva van jogállamunk örök időre! Ha ez nem separatisticus irány, akkor Mileticet is megölelhetjük loyális magatartása miatt!

Oly szívesen szokott B. ur utalni az ő „nagy, az ő szép, az ő drága német „Mutterlandjára”!

Kövessük őt oda s nézzük meg egyszer ottani állapotokat! Bátran merjük állítani, hogy egyik német királyságnak, hercegségnek stb. sincsen annyi függetlensége és oly külön állása, mint a minőt B. ur a kis királyföld, de kivált az ezt kisebbségben lakó német-szász elem számára igénybe ves, és minden egyes német királyság, hercegség stb. többet áldozott föl szívesen, a közös haza egysége és egyöntetisége kedvéért, mint a menyit B. kegyes jogállamunknak fölajánlani!

Am de azok ottan a „Mutterlandban“ mint németek áldoznak a német államnak, mondhatná B. ur.

Eltekintve attól, hogy a nagy német birodalom jelenlegi kormányzó s urai, a poroszok, a történelem tanúsága szerint nem németek, hanem idővel germanizált slávok — és eltekintve attól, hogy ily mentegetés által B. ur az államot a nemzetiség alapjára fektetné — hát Némethont csak németek lakják? Mellőzve az Elzász és Lotharingiában lakó francia elemet, minő néptörzs lakja az egykor elrabolt lengyel részeket? Lengyelek, s ha nem családunk, ottan hét millió által van a sláv elem képviselve; tehát nem úgy, mint az erdélyi részekben a német-szász 170,000 által, mely számot túlbaladja egy pár magyar város lakossága is?

Tessék már megnézni, hogy miként jár el a lengyelekkel a porosz, illetőleg a német kormány!

A lengyelnek mint olyannak, semmi kiváltsága sincsen, kivéve azt, hogy a hol csak lehet, a német-porosz által háttérbe szorítottatik, elnyomatik. S hát a nyelv dolgában?

Erre nézve a porosz „Provinzial-Correspondenz“ f. évi martius 27 iki számára utaljuk B. urát — melyben a porosz közköztudatási és vallásügyi miniszter egyik rendeletének tartalma tárgyalatik a német, mint hivatalos nyelvnek tanítását és a tanfelügyelőket illetőleg. Ezt rendeli többek között Falk miniszter: „Hogy a tanfelügyelő hivatalából elbocsátassák, erre nézve általában elegendő ok, ha az illetőnél „hiányzik az állam érdekei iránti hű odaadás“ (Hingebung) — valamint ha hiányzik az állam érdekeinek megfelelő növelés és oktatás irányában tanúsított buzgalom“. Oly országrészekben, „melyeknek lakossága lengyel, azonnal elbocsátatik a tanfelügyelő, mielőtt ő az oka, hogy a német, mint államnyelvnek oktatása elhanyagoltatik (Verkümmerung)“.

Mit mond ehhez, nemzetes Bauszner Guido ur?

Őn, ki szüntelen szájbán hordja, „Ach-tung vor dem Gesetze“, őn ne vette volna észre, hogy német-szász iskolákban sehosem tanították a magyar állami nyelv „bei roher Verachtung der Gesetze“; őn ne tudná, hogy őnök iskolából a magyar nyelv nem bírása és az azokban hirdett germanolatria következtében nem magyar állampolgárok, hanem állami viszonyokkal elégtelen, a nagy „Mutterland“ után sovárgó sujel-k jutnak ki, a kik mindennemű s nemzetiségű elégtelennek számát őregbitik? Őn azért kívánja a magyar nemzetnek szoros szövetségét az osztrák-német elemmel, hogy „a Germanismus és Szlavismus között kitörendő s el nem kerülhető harcban a Germanismus legyen a győztes“. Szép, igen szép. De meggondolta-e, őn, hogy ha főnnebb elmondott törekvését siker koronázza, hogy ha ha őnt román, szerb, ruthén, tót, sváb, székely, horvát, őrmény, zsidó utánozza, hogy ha jelen leg még egységes államunkból egy magyar „Staatenbund“ lesz, a biztos kilátásba helyezett végtusából a Germanismus és Szlavismus között jó sokáig mi sem lesz, hanem a magyar államos Ausztriával együtt a német és muszka egymás között fölcsúszja, őn pedig kis királysága, — a királyfölddel együtt nem jutand a drága „Mutterland“ gyöngéd, lágy ölébe, hanem az északi medve durva körmei közé? Hisz a nemzetiség elvének kedvéért szétarabolt, elgyöngült osztrák-magyar birodalmat sem a német, sem az orosz nem tekinthetné fáradságot érdemlő szövetségesnek. De föltéve, hogy a német elem győz, minő szerepre szánt bennünket magyarokat, B. ur? Mint a muszka cszárnak van cserkesz testőrsége, úgy lenének a német császárnak is magyar testőrei!

Nem vagytok megelégedve??

A „Siebenbürgische Blätter“ szerkesztője az államnyelvről egy meglehetősen tárgyalgossággal írott cikksorozatot tévén közé lapjában, B. ur az első egyike volt, a kik azon cikket ellen kikelvén, a törvény és magyar nyelv ellen és a német nyelv mellett kardoskodtak.

(Vége követk.)

Korizmic László választóihoz

Vizaknán, máj. 19-én.

(Folytatás.)

És mégis van t. választók, elég ellenzéki képviselő, a ki azt hiszi és hirdeti, hogy ezen intézkedés is a közsabadság rovására történt.

Ezek mellett más részt sok oly fontos kérdés maradt elintézetlenül, melyek, hogy mielőbb megoldassanak, hazánk érdekei sürgősen követelik.

Megemlítem ezek közül a fontosabbakat. Ilyenekül tartom a képviselő választási törvényt, mely tárgyalások oly bőséges szózással találkozott az ellenzék részéről; Buda-Pest fővárosok s a királyi főbb belügyatvitási szervezését; a képviselői megbízásnak a köz-

szolgálati való össze férhetlenségét; számos függőben maradt vasuti-építkezést; a pesti m. kir. Egyetem ügyét, valamint a kolozsvári egyetem kérdését; mely utóbbira nézve hiszem, hogy a kormány, tekintettel a kérdés sürgős voltára, utólagosan jóváhagyás reményében, intézkedni fog. Sajnálatlalt jegyzem az elintézetlen kérdések sorába még: az orsz. műegyetem új szervezése elmaradását, más egyéb fontos kérdésekkel együtt; melyek ha az ellenzék tárgyalagossabban jár el, legnagyobb részt megtalálhatták volna kívánatos elintézetésüket.

Igen nagy kár, hogy a földadó, mely annyira szűkegeli az alapos kiigazítást; a tizedes suly- és mértékrendszer, a középoktatás fontos kérdése; a békebírák, bérföldök, udvartelki birtok viszonyok és telepítvények, a honvédség képzésére szolgáló Ludovica akadémia felállítását és más egyéb, mind — elintézetlenül maradt ezuttal.

Ezeket a lefolyt országgyűlési munkálkodásra nézve röviden elmondván, miután többek által levélbelileg arról értesítettem, hogy őnök, tisztelt választók, nagyrabecsült bizalmukkal újra megtisztelni kívánják: engedjék meg, hogy a jelen alkalommal politikai hitvallásomat is, szokásom szerint, terjedelmes szó-áradozás nélkül, közölhessem önökkel, annál is inkább, mivel hogy első megválasztatásom esetében és azóta, hasonló nyilatkozatra megfelelő alkalom nem volt.

Én tisztelt választók a békés haladás és fejlődés embere vagyok; és mert az vagyok, tartozom a Deák-párthoz, melynek politikáját látom ez idő szerint egyedül hivatva arra, hogy sokat szenvedett hazánk, az új idő által követelt fejlődést valahára teljes mértékben élvezhesse; és hogy az, e fejlődés folytán mindinkább egy erős, egy boldog és szabad államalakulhasson.

Mert különböző okoknál fogva, szemben Európa más országaival, nagy mértékben elmaradtunk, sokra van a mi hazánkban jelenleg szüksége.

Ezen szükségeket, meggyőződéseim szerint, csak úgy elégíthetjük ki, ha olynemű politikát sikerül követnünk, mely a fejlődésre utalt haza számára — ki- és befelé a békét leginkább biztosítja. Ez okon, én, t. választók, azon magyar államférfiúnak a politikáját helyezem legfelül, a kinfel a legtöbb biztosítékot találom a békés és alkotmányos fejlődésre nézve. E nézet dominál előttem minden más fölött, s ennek rendelek én alá minden egyebet.

Ne ámsítsuk magunkat uraim! Hazánk egyáltalában nincsen még azon helyzetben, hogy létezését, teljesen biztosítottnak tekinthetné.

Egy részt, hisz fájdalom, saját keblünkben élnek a szerte törekvő irányzatok; más részt pedig, pár oly hatalmas állam által környezetünk, melyek nagybodás és hódításra törekszenek.

Ezen törekvésekkel szemben, biztonságot csak úgy érhetünk el, ha mi is, nagy állam maradunk; az az, ha őszinte szövetségben élve a birodalom másik felével, egy eshetőleges háborúban, melyet mi provokálni nem fogunk, nagy erőt birunk a támadó ellenébe állítani.

Azután, uraim, azon szövetségben, a melyben a megalkotott törvények alapján állunk, mellettünk van pár európai nagyhatalom rokonszenve is. Van pedig azért, mert tudják, hogy a szövetségzett Magyar-Osztrák birodalom, elég erős leend az egyik vagy másik irányból jhető megtámadásokat erőlyesen viszszaütasítani.

E rokonszenv, tisztelt választók, azon arányban fogna csökkenni, melyben a csak nem rég megkötött szövetségnek a kapcsait lazulni látnák.

Szent István birodalma, egy szóval, úgy mint ma áll, nem megvetendő biztosítéka az európai békének; holott ha az eddig létrehozott közjogi alapokon, újból és újból változtatnánk, elvesztenénk nem csak a barátságos nagyhatalmak — de a velünk szövetségzett lajtántuli népek legnagyobb részének a rokonszenvét is; és kitennénk hazánkat egyúttal oly eshetőségeknek, melyeket előre meghatározni hozzávetőleg se lehet.

A mai idők, tisztelt választók, valóban nem arra valók, hogy a hazánk jobb elemei, még ha volna is rá ok, egymással harcra keljenek. Egyesülni kell inkább minél őszintebben, mindazon tényezőknél, melyek Sz. István birodalma határain belül, egy boldog és virágzó állami létnek a megalkotását szívükön hordják.

Erre int bennünket az, a mit hazánkon kívül, s erre a mit ide haza tapasztalunk; sőt erre azon el nem vitázható valóság is, hogy hazánk ez idő szerint egyáltalában nem esett még túl, az üdülő betegnek kényes helyzetén.

A nagy, a tömör és egyöntetű nemzetek, nagy veszélyek nélkül tehetnek politikai kísérleteket; a kisebb, a gyengébb, a felüldözött államok ellenben csak higgadt belátás és óvatosság mellett boldogulhatnak. Szent István birodalma, ez idő szerint, az utóbbiak sorába tartozik; bár gondolnánk erre minden honpolgár, bár mily nyelven beszéljen is, minél többször.

Sajnálom, de ki kell mondanom, hogy téves utakon járnak sokaknak az eszméi ez idő szerint hazánkban. Aggodalommal tekinthetünk csak a mutatkozó jelekre. És vigasztalásunk, szemben e jelenségekkel csakis egy, az t. i., hogy népünk a sokoldalú hitegetések dacára sem fogja megtagadni többségében a józanágot. Csak azután erős kézzel tartanak is az illetők az ország kormányát, s ne késnének, a hol reá valódi szükség mutatkozik, a törvény szigorával illetni mindazokat, kiknek cselekedetei által, az országos létezés alapjai támadvák meg.

Nekünk, uraim, a történelem tanúsága szerint, igazságos, de erős kormányra van szükségünk. Bizonyítja ennek tanúságát ezredéves életünk; melynek fénypontjait mindig azon korban találjuk, mely a főbbi állításnak megfelelt.

Ha korszakot alkottak újabb országgyűléseink az által, hogy nemzeti létezésünk számára le bírták rakni, annyi nehézség közt az alapokat: nem várnak következő törvényhozásainkra is csekély fontosságu teendő.

Az alapjában megalkotott építkezést kell folytatni bölcsességgel és eréllyel; sőt, hogy a nagyra termett művet, az idő és események meg ne ronghassák, biztosítani és tető alá is kell juttatni az egészet.

Nem könnyű feladat ez tisztelt választók és sulyosbba válik az által, hogy küzdeni kell pártunknak oly elemekkel is, melyeknek sajátlag mellettünk kellene állniuk.

A következő országgyűlésre uraim, sok és igen fontos teendő vár.

Ezen országgyűlés, ha isten is úgy akarja, a nagy és átható reformok és javítások országgyűlése lesz.

Mindenek előtt munkába venni és megoldani kell azon számos és fontos eseményeket, melyek a lefolyt országgyűlés asztalán maradtak elintézetlenül; s melyek közt, mint minden, hazai életünkben csak némileg tájékozott, tudja: a legtöbb alig szenvedhet a hazának érzékeny kára nélkül — halogatást.

Intézkedni kell továbbá az ország érdekében arról is, hogy a tanácskozási szabályok, okszerű átalakításon menjenek mielőbb keresztül; hogy azután ne legyen lehetséges, nehány elfogult és szenvedélyes képviselőnek, visszaélni helyzetét s feladatával annyira: hogy az országgyűlés működése, dacára a létező tekintélyes és higgadt többségnek, szárazra tétethessék.

Az ideai szomorú tapasztalás, a kellőnél több tanulságot nyújtott az érdemben; de feljogosította egyházam a többséget arra is, hogy a szükséges ellenszerekről komolyan gondoskodjék. Ha politikai életünk a parlamentarizmus formába culminál, s adjunk ezért Istennek hála: úgy t. választók, kell, hogy a parlamentarizmus élet feladatának mind föl, mind le, mind pedig önmaga felé, teljesen meg is felelhessen. A többség uralma, kell hogy kijátszhatatlan legyen. Azzal aldatni magunkat, hogy hiszen majd másképpen leszen ezután, hogy a pártok majd higgadtan és hazafiasabban fogják feladatukat betölteni, szerintem igen nagy hiba lenne. Meg kell adni a lehetőséget, hogy előforduló esetekben, az országgyűlés többsége a kisebbségnek fűrfangjai által zátonyra ne vezetethessék.

(Folyt. köv.)

Egy iparos iparos-társaihoz

(Folytatás.)

Tegye mindenki keblére kezét és szóljon eltogulatlanul: Mátyás királytól fogva volt-e a nemzet oly szabad, dicső és nagy, mint jelenleg? — a szőke Dunán és Tiszán gőzhajók eveznek; vasutak hásitják országunkat minden irányban, mely által nemzetünk a külfölddel közlekedésbe lépett, s ez által iparunk s hitelünk emelkedett; a három színű magyar zászló ismeretes és tekintélyt vívott ki magának a világ előtt; állami létünk a külföld által el van ismerve; művelt nemzetek követi székelnék országunk szívében: Buda-Pesten — s mindezek azon rövid öt évnél vívmányai, s mindezek a kiegyezésnek következményei.

Voltak nekünk nemzeti büszkeségünket csiklandoztató törvényeink a mult időkben, melyek csak papíron állottak; — voltak országgyűléseink, melyekben az akkori viszonyokhoz mért törvények hozattak, ezen törvények megerősítés végett a felség elé terjesztetvén, a nemzet érdekében hozott törvények vagy soha sem erősítették meg, vagy pedig 10—20 év múlva, midőn már a viszonyok változván, épen ellenkező törvényt kellett alkotni; most pedig az országgyűlés által alkotott törvényjavaslatot ő Felsége három nap alatt szentesíti; — van szőlás- és sajtó-szabadságunk, miket eddig nélkülöztünk; mert még 1834-ben is az országgyűlésen elmondott szónoklatokat leírni és közölni nem volt szabad; a gyorsírásnak az országgyűlésen helye sem volt; s mindezek az említett egységek és ezen rövid öt évnél vívmányai.

Mindezeket így röviden vázolván, a józan

ész világát követve elfogulatlanul, minden rajongó, nagyokat ígérő, de nem teljesíthető, biztató, csattanós szavak által el nem ragadtatva, valljuk meg, hogy a két párt közül, melyik mutatott fel több eredményt? A Deák-párt-e vagy a balpárt? — Én nyíltan ki merem mondani, miszerint mindez, hogy mi jelenben szabad polgárokhoz illőleg, szabadon mozoghatunk, eszménket a sajtó útján is közölhetjük: hogy vasutjaink szeldek az országot minden irányban; hogy a művelt külfölddel közlekedésbe jöhetünk; hogy a külföld előtt állami létünk el van ismerve — mindezek a Deák-párt vívmányai; mindezek az 1867-ki kiegyezések nagyszerű következményei; tehát tiszta lélekkel mondhatom el azt, hogy a Deák-párt fel fogva Európa közepébe, idegen nemzeti fajok közé lett beekeltetésünket, csak hazafiúi kötelességet teljesítette azon politikája által, midőn az 1867 diki egységet létrehozta. — Mint honpolgárnak, mint üzlet emberének, a józan ész azt javasolja, hogy azon párt zászlója alatt vivjak és küzdek, mely nemzetem haladására, jólétére nézve sikert tud felmutatni: ez pedig a Deák-párt; midőn ellenben a balpárt, vagyis az ellenzék meddő vitánál és gáncsoskodásnál egyebet felmutatni nem képes, de sőt a lehelőséget sem bírja felmutatni, melyszerint ígéreteit érvényesíteni fogja — a józan ész tiltja, hogy ezen pártnak segédkezet nyujtsak.

Tisztelt polgártársak! Minden alkotmányos országban vannak a törvény korlátai között küzdő pártok, — melyek bizonyos irányt tűzve maguk elibe, küzdenek nemzetünk jólétéért, hazájuk boldogságáért; de ezen küzdelmek mindig a törvények szentültartása mellett szoktak megtörténni; következőleg az ily pártok fel is szoktak váltani egymást a kormányon; egyszer az egyik, máskor a másik párt emelkedik a kormányra; de mindenik párt a többség által hozott és szentesített törvényt tiszteletben tartja és ilyen országban a kormányváltozás semmi rázkodást nem szokott előidézn.

De nem így van nálunk, mert itt a balpárt a többség által alkotott és ő felsége által szentesített 1867-ki XII-dik kiegyezési törvényt nem ismerte el, s nem ismeri el maig sem; annak törvényes kötelező erőt nem tulajdonít, s mint olyannak, mely — állítása szerint — Magyarországot osztrák provinciává süllesztette — felbontására, eltörlésére és megsemmisítésére törekszik. — Így hát a balpárt a helyett, hogy nemzeti jólétünket, hazánk haladását előmozdítani törekednek — a nemzetet azon veszedelmes térré kívánja vezetni, melyen államéletét biztosító 1867-ki kiegyezést saját kezeivel tépje szét! Nálunk tehát a jelenben, ha az ellenzék emelkedik tulsulyra, következőleg ez ragadná meg a kormánygyeplőt, nagyszerű rázkodás jöne létre, s könnyen megtörténhetné, hogy ezen rázkodás maga után vonná nemzeti megbukását is: mert mielőtt az ellenzék tulsulyra emelkednék — a kiegyezési törvényt rögtön megszüntetni törekednek — a mi nem valami könnyű dolog ám! mint véljük, — mert a törvényhozási, magyarázási, módosítási és eltörlési jog közös az országgyűléssel, a többi osztrák tartományokkal és az uralkodó felséggel; ebből önkényt következik, hogy az országgyűléssel, a többi osztrák tartományokkal és az uralkodó felséggel; ebből önkényt következik, hogy az országgyűlésileg alkotott törvény csak akkor emelkedik törvényerőre, ha a király által szentesített; már pedig a mi felséges királyunkról fel nem lehet tenni azon következtetést, hogy szentesítsen egy olyan törvényt, mely megsemmisítse az 1867-ben a többség által alkotott, nemzetünk által karolva fogadott, állami létünket biztosító s Európát által is helyesnek elismert kiegyezési törvényt, tehát ő felsége nem fogja megerősíteni a kiegyezést megsemmisítő törvényt... itt már kész a nagyszerű rázkodás; mit fog tenni a tulsulyra vergődött ellenzék, vagyis balpárt? — nem tehet egyebet, mint megtagadni a költségvetést; nem fog engedelmeskedni a királyi atyai intésnek; ő felsége a király kényszerítve lesz jóvával élni, — és a törvényeket tiszteletben nem tartó országgyűlést szét fogja osztalni, s ha a nemzet önmagát kormányozni nem képes, a Király tetszése szerint kormányt fog felállítani; katonai uralmat vagy a milyent a körülmények kívánni fognak; s itt már gát van vetve a nemzeti haladásnak, jólétnek és boldogságnak, s minthogy a nemzet közvetítőleg, választottjai által önön maga tépte szét az állami létét biztosító alapot — a kiegyezési törvényt — igen könnyen megtörténhetik, hogy egy nagyszerű nemzeti elzsidadás vagyis halál fog bekövetkezni, mert Európa közvéleménye fog bennünket elítélni, s ki fogja mondani, hogy azon nemzet, mely önállóságát, állami létét biztosító törvényt önkézeivel szét tépte — nem méltó többé, hogy az alkotmányos nemzetek között helyet foglaljon.

(Vége köv.)

BELFÖLD.

Gyergyó-Szárhegy, máj. 20.

Habár egy kissé későn, de még sem olkésve — Csikszék gyergyói választó-kerületének f. é. május 5-én tartott követjelentéséről kíváncsi e becses lapok olvasói ez uttal értesíteni.

Nincs szándékom, s egy vidéki levél körét túlhaladná, hogy szeretett képviselőnk Antalffy Károly ur tartalomdus s lelkesült, közhelyesséssel fogadott beszédét terjedelmesen commentáljam, hanem csak azt constatálom, hogy Antalffy Károly elvűhségével s tényeivel igazolta a benne helyezett bizalmat, hogy ő megbízónak igaz és hű sáfára volt, s hogy a közszeretet és bizalom ezek következtében irányában tántoríthatatlanul s változtatlanul él választói kebelében.

Ezen változatlan érületnek lett tényleges kifolyása, hogy e választó-kerület jelentése bevégzésével ott újra egyhangulag jelölte ki. Egyuttal az egybegyűlt községek képviselői, a nép küldöttjei, az értelmiség, a papság és tisztviselők a gyergyói választó kerület részére egy 48 tagból álló deák-párti bizottságot alakítottak, melynek elnökéül közbecsülésben álló hazánkfi, nyugalmazott honvédőrnagy Kiss Antal, alelnökéül Dezső Mózes birtokos, és titkárnak Császár József választottak meg.

Ez ünnepélyes tények higgadt s a legszébb rendben végzett letárgyalása azon örövendetes valót igazolja, hogy Gyergyó deák-párti érületét a baloldali agitatio és ámitásoknak nem sikerült megmételyezni, s népünk józan értelmével, függetlenül s compact erővel halad ezen irányban célja felé.

Az egyik másik választó-kerületében Csikban is tömörült a deák-párt s bár ott Lázár Dénes volt képviselő közsajnálata a jelöltséget újabban el nem fogadta, helyette az ifjú erő, képesség, jellem-tisztaság- és hazafiságból egyaránt kitűnő „Mikó Bálint” személyében állapodtak meg, ki a kedvelt és népszerű Mikó névnek, reméljük, újabb babérokat fog szerezni.

Hogy a csiki alsó-kerületben némelyek jónak látták a baloldali egyenetlenség s divatba jött üres hangzásu, tévútra vezető nagy szavakkal Csik békés egyetértését megtörni, erre csak sajnálatunkat fejezhetjük ki, hanem hogy némely tisztviselő — kit méltanyosságból a jobb oldali megyei bizottságtól távolítottak el — a baloldali üzemeknek szentelik idejüket, — sőt pártgyűben a m.-vásárhelyi értekezletre is elérkeznek ezt sem jogosnak semaz ország és a nép érdekében hasznosnak nem látjuk.

Ugyanis akkor, midőn valakinek egyéni nézetei- és elveinek jogosultságát elismerjük, ezen személyes elvi szabadság által egy tisztviselő sem lehet feljogosítva, hogy egyéni elveit az általa szolgált s fennálló törvényes rendszer ellen másokkal szemben, akár mint kortes, akár mint pártvezér érvényesíteni törekedjék; mivel itt a személyt a tisztviselőtől elválasztani nem lehet; minek ez esetben a személyre a tisztviselői állás pressiót gyakorol s mivel az egy személyben lévő tisztviselő ez által fogadalmát s esküjét közvetve megszegni látszik; sőt midőn a néphez felhívást, körleveleket meneszt, melyekben a fennálló rendszert terhelőnek, elviselhetetlennek nyilvánítja: közvetlen is tüntet állása ellen. Az ily 13 próbás baloldali urak eljárása csak úgy lenne jellemes, ha egyáltalában az elveikkel meg nem egyező törvényes alapon semmi hivatalt el nem fogadnának, akár választva, akár kinevezve lennének arra, mert mindkét esetben csak a törvényes alapra, annak hű fenntartására s tartatására kell esküdniök. A tisztviselők ezen valóban baluli ndult haladása — adja isten — hogy ne legyen igaz, de félek, mihamarább megtermi káros gyűmöléseit a félrevezetett nép elégetlensége, törvények iránti resisteenciáját a tisztviselők iránti confidentialia és tiszteletlenség kinővéseiben.

Bár sajnálattal, de okulás végett jeleznem kell azt is, hogy a csiki tisztviselők egy némelyikének ily eljárása még azon szempontból is bírálat alá esik, mert az illető megválasztatása alkalmával felfogadta, hogy párt-üzelmekbe nem elegendik.

E leleplezés szükséges, hogy a nép ismerje fel a báránybőrbe bújó farkasokat s a józan ész és becsület fegyvereivel önállóságot s biztonságot ezek ellen megvéddhe-se, szükséges, hogy okuljon a csikszéki deák-párti bizottságnak, hogy jövőre kiket részesítsen jóakarattában és bizalmával, s kiknek szerezzen állást és jövedelmet, hogy azzal ellene ne forduljanak.

X. X.

Illem és törvénymagyarázat.

„Halottaink ügye” című felszólalásomra Bogdán István a „Kelet” 116 számában egy cikket irt, mely hemzseg a következő kifejezésektől: „fogadatlan prókátor; Figaro; a

kir. jogakademiai társaság köpenyében para dirozva: cikkeket irt, mint ördög a bibliából; szellemi proletarius; irigy; Donquicott; flaszterkoptató; zugirkász” stb.

Ezen kitételek, melyek gyártásában ő „kizárólagos szabadalomra” méltó virtuozitást tanusít, felmentenek engem minden tisztességes és értelmes ember előtt attól, hogy a Bogdán István gyerekes nyelvtölgötéseire másképp mint szanalommal nézzek.

Nevén nevezte a Bogdán hősiességét és illemességét azon ur, a ki a Bogdán cikkére azt mondá, hogy „moslékos szájból” került ki. Nincs hát egyéb mondani valóm Bogdánnak, mint az, hogy ha a sajátót. A nyilvánosság terét akarja használni, hogy tisztességes ember szóba álljon vele, akkor „mossa meg a száját”; ha pedig csak epelázban szenved és minden áron piszkolódni akar, akkor közelebb van hozzá a piac, ott van kofa és kocsis elég, a kikben méltó versenytársakat lelhet.

Szolgálatot vélünk azonban tenni a t. közönségnek, ha azon felfogást szellőztetjük, mely a kérdéses cikkben az ipartörvény 5. §-át értelmezi. Az ipartörvény 5. §-at mondja, hogy a rendes járatú időhöz kötött személyszállítás és azok iparára nézve, kik közhelyeken a közönség számára személyszállításait ajánlják, mint hordárok, bérszolgák stb. a közigazgatási hatóságok föl vannak jogosítva, a helyi szükséghez képest általánosan kötelező szabályokat hozni.

Sokan azt gondolják, hogy ezen §, annyit tesz, hogy gyászszekereket a tanács illetőleg az iparhatóság „engegélye” nélkül egyszerű bejelentés alapján nem lehet joggal tartani.

Feltéve de meg nem engedve, hogy az ipartörvény 5. §-a a „személyszállító eszközök” alatt a gyászszekereket is értené, még akkor sem a tanács vagy a kapitány „engegélytől” függ az iparüzhetőségre, hanem a „szabályoktól,” melyek hozására az ipartörvény 5. §-a eseteiben a törvény feljogosítja a „közigazgatási hatóságokat,” melyek korántsem egyjelentésűek a kapitánynyal.

Ezen „szabályok” hozatalára tehát a „közigazgatási hatóságok” nem pedig a kapitányoknak vannak feljogosítva, mely szabályok „közbeendő” és nyilvánosságban tartandók, ha az akarjuk, hogy „kötelezők” lehessenek.

Az ipárosnak tehát az 5. §. eseteiben is csak alkalmazkodnia kell a „közigazgatási hatóság” által illetékesen hozott „szabályokhoz,” úgy hogy ha az iparos ezen „szabályoknak” eleget tesz a kapitány vagy bárki más őt az iparüzhetőségre gyakorlásában nem gátolhatja törvényesen.

Kérdem azonban: hozott-e már „közigazgatási hatóságunk” ilyen szabályokat, ha igen, tudtára van-e az adva a polgároknak hogy azokhoz tarthassák magokat???

Kérdem: fel tud-e a jelen konkrét esetben mutatni Gergely urnak a kapitányság az ipartörvény 5. §-ában körülírt helyhatósági szabályokat?

Ha nem tud felmutatni, jele annak, hogy a „közigazgatási hatóság” nem talál okot arra, hogy „szabály”alkotási jogát gyakorolta legyen, miután pedig a kapitány maga nincs a törvény által szabályalkotásra jogosítva: azért Gergely ur a kapitány eljárásához nincs kötve, hanem helyhatósági szabályok hiányában csak egyszerű bejelentésre lehet kötelezve.

Ez a törvény értelme azon esetben, ha elfogadnók, hogy a gyászszekereket is a „személy szállító eszközök” közé sorolná a törvény. Azonban nekem, épen mert jogász vagyok és mert fell kell tennem, hogy a törvényt is nem dilettánsok, hanem jogászok alkották, következőképen kell okoskodnom.

A törvény „személyszállító eszközökről” szól, „Személy” alatt jogi fogalmak szerint, „élő és emberi lélekkel bíró jogképes lényt” kell érteni, a hull pedig ezen tulajdonságokkal nem bírván, jogi fogalmak szerint, nem lehet „személy”; minél fogva a személyszállításra vonatkozó ipartörvény azon vállalkozók iparát érti, a kik a forgalom és kereskedés közvetítése céljából tartanak közhelyeken a közönség számára „személyszállító eszközöket.” A temetés pedig nem kereskedés, ha bizonyos üzerek annak tekintik is, azért a gyászszekerek tartása — már a törvény pusztá szavai szerint is — kívül esik az 5. §. szövegén, mert a gyászszekerek nem „személyszállító,” hanem hullaszállító „eszközök”, de aztán látott-e már valaki gyászszekereket „közhelyeken,” például: piacon, a hol a szekerek szoktak állani (és nem a gyászszekerek)?! Ezen felfogásomban azon tény is megerősít, hogy a gyászszekerek tartása sem „közbiztonsági, sem közérdekségi, sem közegészségi, más egyéb közérdekeket” nem veszélyeztet, és így a törvénynek nem lehetett intentiója 5. §-át ezen minden tekintetben ártatlan, sőt közhasznú iparüzésre is kiterjeszteni.

Az ipartörvény 5. §-ának ezen értelmezése a törvény szelleméből is kiviláglik tehát, anrál is inkább, ment a törvény egy katego-

riába és párhuzamba helyezi a „személyszállító” iparosokkal, hasonló természetű foglalkozásuk miatt azokat, a kik szolgálataikat ajánlják, mint „hordárok, bérszolgák stb.” ezen gyalogszolgálatot tevő embereknek pedig nem a „hullaszállító gyászszekerek, hanem a „személyszállító” bérkocsik, fiákerok, omnibuszok, gyorskocsik stb. felelnek meg.

Igy érti egy „szellemi proletárius” és „zugirkász” a törvényt.

Dr. Dobránszky Péter.
kir. jogtanár.

A KELET magán-távirata.

Feladatott Pesten, május 25 10 ó. — p. d. e.
Erkezett: 25. 10 ó. 25 p. d. e.

Zsófia főhercegnő a feloszlás előpillanatában áll.

Napoleon excsászár a sedani ca, pitulatióban részt vett tábornokokhoz katonákhoz proclamatiót intézett, melyben a felelősséget a capitulatioért kizárólag magára vállalja.

Vilmos császár a Hamburgban ülésező német tanító-gyűléshez igen meleg üdvözlő táviratot intézett.

Az angol-amerikai Alabama-viszály elintéztetett.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, május 25-én

— Az országgyűlést összehívó kir. leirat a belügyministerium utján a törvényhatóságoknak már szétküldetett. A királyi leirat szövege következő: Mi Első Ferencz József, Isten kegyelméből ausztriai császár, Csehország király, stb. és Magyarország apostoli király. Kedvelt hiveinek! Uralkodói kötelemeinkhez tartozván az ország törvényeinek hű és pontos végrehajtása felett örködni: miután az ezernyolczszáz negyvennyolczadik évi IV-dik t. cz. 1 §. az országgyűlést évenként Pestre egybehívati rendeli; s miután számos függőben lévő kérdés mielőbbi megoldását a nemzet erkölcsi és anyagi érdekei sürögősen követelik: minister-tanácsunk előterjesztése folytán elhatároztuk, hogy az ország főrendeit és képviselőit a folyó évi Szent-Mihály hó 1-én megnyitandó országgyűlésre szab. kir. Pest városába egybehívjuk. Minek folytán nektek ezennel komolyan meg-hagyjuk, hogy haladéktalanul megtegyétek mindazon intézkedéseket, melyek a törvény értelmében szükségesek arra nézve, hogy az 1847. 48-dik évi pozsonyi országgyűlésen alkotott V-dik és az 1848 dik évi kolozsvári országgyűlésen hozott II. t. cz. végre az 1868 dik évi 43. t. cz. 4. §. által rendelt módon és számban megválasztandó képviselők a fennkített országgyűlésen megjelenhessenek, s a törvényhozás működése a mondott napon és helyen akadálytalanul megindíthatassék. Kikhez egyebiránt császári és királyi kegyelmünkkel kegyesen hajlandók maradván. Kelt Budán, 1872. évi pünköszt hó 11. Ferencz József, s. k. Gróf Lónyai Menyhért s. k.

— Horváth Boldizsár fogadtatása a szombathelyi választó polgárság által, az őszinte ragaszkodás, bizalom, nagyrabecsülés és szeretet tiszta jellegét hordja magán. Pünköszt hétfőjén, d. u. 6 órakor érkezett oda; már az indóháznál ezreke menő, lelkesült tömeg várta s megyei aljegyző Reisig Alajos üdvözlő meleg szavakkal, innen a püspök hintáján indult be a városba, a város végén diadalalkup volt felállítva s itt is igen lelkes üdvözlő beszéddel fogadtattott, mire Horváth röviden, melegen s szűnni nem akaró éljenzéssel fogadott beszédben válaszolt. A püspök palotába szállott, este a színházban díszelőadás tartatott, melyen Horváth Szabó Imre püspökkel mindvégig jelenvolt; majd a fényes lakoma következett, melyen a lelkes felköszöntések egymást érték s Horvát Boldizsárnak az egyház s állam közti barátságra mondott nagyszerű felköszöntése — melyet alább közlünk is — igen nagy lelkesültséggel fogadtattott. Másnap a roppant nagy számmal egybegyűlt választók előtt mondá el monumentalis beszédét, melyet lapunk hasábjain is közölni fogunk. Délután két órakor díszelőadás volt, melyen Horváth B. nagy hazánkfiára Deák Ferenczre emelt poharat.

— Horváth Boldizsár tiszteletére Szabó Imre, a szombathelyi szabadelvű és tudós püspök, díszelőadást adott. Horváth ez alkalommal nagy hatású pohárköszöntést mondott. Beszéde kezdetén megemlékezvén Batthyáni Lajos temetéséről, így folytatá: „Dicsőült barátommal, b. Eötvössel állék a sir szélén, midőn a koporsót lebocsáták. Ekkor fülhangzott ama szívzaggató egyházi ének: „Et cum Lazaro vitam habeat sempiternam.” Meghatva szorított meg egymás kezét s egyszerre, majdnem egy

lélekzettel szöftünk: Ime, a valódi demokratia! Ez éneket nem hallám egész addig, midőn másfél év múlva felejthetlen barátom, b. Eötvös sirját álltuk körül. Részint a valóban nagy férfiu elköltözte fölttő bú, részint a korábbi esemény emléke könnyekkel áztatták arczatát. Azóta sokat gondolkoztam e fölött, minél jobban elmélyedtem e gondolatban, annál nagyobb lón tiszteletet azon egyház iránt, melynek alapitai közt politikai hitvallásom főelvét is megtalálom: a demokratia. Nem a demagógiát értem, mely a jogot fölforgatásában, a törvények megszegésében, és a tekintélyek lerombolásában immár bűnös hivatását és szomorú dicsőségét, hanem a valódi demokratia, mely a jogegyenlőséget abban találja, hogy a tehetség, a szorgalom és a munka áldása ne a születés esélyéhez legyen csatolva, s a mely semmi más kiváltságot nem ösmer, mint az érdem privilegiumát. Tovább gondolkozván, arra a meggyőződésre is jutottam, hogy a két institutio közt — a demokratia és amaz egyház közt, melyet a demokratia szelleme leng át, s mely hievet még a tulvilágra is demokrat utlevéllel bocsátja el s a leghatalmasabbat is a koldus Lázárhoz utasítja, nem lehet valódi ellentét, s ha mégis lehetnék, nem lehet az természetes, hanem csak mesterséges alapokon fejlődhetett ki. Az organumok lehetnek hibások, de a két intézmény között kétségbevonhatlan a vegyrokonság.” Így élteti Horváth Boldizsár az egyház és állam közti békét.

— A sétatér javára az „Arena” helyiségén e hó 26-án tartandó májálisra Debreczen hirneves zenésze Balázs Kálmán városunkba megérkezett.

— Az iparos világ holnapi nyári mulatsága a Nemes-féle kertben fény- és díszre nézve valószínűleg semmit sem enged az eddig rendezett nyári vigalmakéből; sőt szám tekintetében bizonyosan nyer: ha csak az ég derűs arcúlatá meg nem változik.

— Egő szekér. Kolozsvárra érkező utasok beszéltek, hogy egy kereskedelmi árukkal megterhelt szekér tegnap Apahida és Szamosfalva közt meggyult s mindenoldról lángoktól körül csapkodva elhamvadása bizonyosnak látszott s csak ama vonal vasuti munkásainak erőlyes oltási buzgalma mentette meg.

— Az év szomorú kilátásokkal halvány reményekkel bíztát s alig mulik el nap, hogy vagy jégverés, vagy tüzesetről ne kellessék szólnunk. Csik-Csicsóban e hó 13-án este rövid 2 óra alatt 54 gazda lett hajléktalan koldus. A tanító- és iskolaház s a közelében lévő épületek mind elhamvadtak s az alig három ölnyi távolságban fekvő templom is a tűz kerülhetlen martaléka lesz, ha egyes emberbarátok kiváló buzgalma meg nem óvja. A temető kerítése egészen elpusztult, sőt az ott lévő kis kápolna is meggyulván, fedele széthányatott, 1684-ben készült oltára pedig összeomlott. Az „Egyh. és isk.” lap tudósítója szerint jelen-tékeny a kár, mit a lakosok szenvedtek. Sukan közölök élelem, ruházat s barmok nélkül maradván, önnerejükön alig ha tudnak maguknak otthont építeni, ha könyörölő szívek meg nem értik embertársaik segélyre hívó szözatát.

— Genálitítás. A Polgár kicsiny (o)ja megemlékszik Korizmics László vizaknai fogadtatásáról s miután a nagyon is demokrat argumentumot — hogy K. L. inportalt követ — felhasználta s a románoknak egy hízeglő bókot mondott volna, így végzi: „Jó lesz Korizmics urnak Kwizda féle pata-kenőcsről gondoskodni, mert hát határozottan kifelé áll a szekere rudja.” Ily nagyszerű elmozgás valóban ritkítja párját!

— Vélis Simon, a monostortcai vizgyógyintézet igazgatója május 30-kán d. u. 4 órakor tudományos felolvasást tart, az intézet helyiségében, „a valódi észszerű gyógy-módról, ellentétben az orvosi gyógy-móddal.” Irta dr. Trall J. T. a természet-szerű (viz) gyógy-mód egyetemi rendes tanára É.-Amerikában. Németből fordította a felolvasó. Felhívjuk az érdeklődők figyelmét e felolvasásra.

— Pap Miklós a tegnapi Polgárban rástüti Berzenzeire, hogy máj. 12-dikén M.-Vásárhelyt, a székeleyekhez tartott beszédében „nem beszélt igazat” Bizonyítéka erre nézve Berzenzey egy levele, melyet az állítólag Kovács Áronhoz intézett s mely szerint „kénytelen valék t. i. B. L. lemondani a képviselőségéről, mert a kormány ahoz kötött egy fel-tételt, melytől függ egész vagyonom.” Azok, kik emlékeznek rá, hogy mily állást foglalt B. L. s mily nyomatékkal bírt szava a képviselőházban, talán méltán kérdehetik, hogy ugyan mi szüksége lett volna a kormánynak arra, hogy áldozattal is elhallgattassa Berzenzeyt? De ha Pap Miklós nem is akarná e kérdésre azt felelni, hogy „semmi,” akkor is bizonynyal emlékszik philosophini tanulmányai-ból a mendax féle sophismára s nem fog bizonyítékképen hivatkozni egy oly ember, iratára kirol maga állítja, hogy nem mond igazat. Vagy csak akkor ámitó B. L. mikor a baloldalt vádolja s akkor, midőn a kormánynak minden szava tiszta szinarany? Lehet, hogy a Pap Miklós logikája szerint igen.

— Müszaki csapatok a honvédség-nél. A „L. C.” a következő főlhivatalos közleményt hozza: „Mint hogy kevés kivétellel

majd minden képviselőjélt — pártkülönböztetés nélkül — felvette programjába a honvédelmi szaki csapatok felállítását, a védelmi törvénynek a fentebbi értelemben leendő megváltoztatása az országgyűlés legközelebbi ülésében biztosan várható; és miután másrészt a nevezett csapatok felállítását magasabb helyen elvben elfogadtatták, az erre vonatkozó bizottsági előmunkálatok a honvédelmi miniszteriumban legközelebb meg fognak kezdeni, hogy a törvényhozás intézkedései a maguk idején gyorsan életbe is léptethessék. Ez annál indokoltabbnak látszik, minthogy a közös hadsereg különben is aránylag kevés műszaki csapattal rendelkezik, és azok a mai időben a legfontosabb tényezők a háborúban. Tekintve azon körülményt, hogy a honvédség ma már 159,000 harczost számlál, az ilyen műszaki csapatok felállítását semmi nehézségbe sem fog ütközni. A kormány ez újabb vívmánya megelégedést és örömet fog kelteni a nemzetben.

— A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara folyó május hó 31-én tartandó rendes közgyűlésének főbb tárgyai lesznek: Az olmtúzi keresek és iparkamara indítványa a ségedárúság eltörlése tárgyában; az u. ipartörvény életbe léptetése folytán kelt minisiteri körrendelet az átmeneti intézkedések iránt; a kolozsvári vámhivatal helyiségei ellen fennforgó panaszok, s más rendes ügyek.

A magyar tudományos akadémia nagygyűlésének első napján, tegnap az osztályok tartották meg: ezek között a második osztály a legfontosabb volt, mert az idén az akadémiai nagy díjat és a Marczibányi díjat az osztály körébe eső művek nyerték. Az első díjra nézve az ajánlat csak heves küzdelem után lón megállapítva és végül oly értelemben történt a határozat, hogy Keleti Károly „Hazánk és népe” és Wenczel Gusztáv „Jogtörténete” osztozkodják a díjban. A Marczibányi díjra Hajnik Imre „Magyar jogtörténete” ajánlatot. — A választandó tagok fölött is történt szavazás. Az első osztály ajánlottai a következők: Arany László, Győry Vilmos, P. Thewrewk Emil és Vadnay Károly lev. tagokul; Müller és Vischer külső tagokul. A második osztály ajánlottai: Botka Tivadar rendes tagnak, Balási Fer. Fabricius Károly, Ladányi Gedeon, b. Nyári Albert és Pör Antal lev. tagokul, Ameth Alfred, Bürk Ernő, Bock Ferencz, Friedler János, Wieseler Frigyes és Worsae A. J. külső tagokul. A harmadik osztály rendes tagokul ajánlotta: Hazliuszky Frigyes és Halkbrenner Károlyt, a levelező tagokat mind elejtette, külföldi tagokul pedig ajánlotta Klausust, Darwint, Helmholtzt, Kirkhoffot és Ludwigot, tiszteleti tagul Hollán Ernőt.

— A magyar koronához tartozó országok összes tisztviselőihez! Hivatkozással a f. hó 15-én hirtelapilag közzé tett felhívásunkra, melylyel f. június 16-án egy Pesten megtartandó országos tisztviselői gyűlés iratott ki, felkérjük tisztársainkat, hogy ezen gyűlésre — tekintettel a tárgyalások, mindegyikünk által mélyen érzett fontosságára — minél számosabban személyesen megjelenni, vagy testületi meghatalmazottakat küldeni sziveskedjenek, — kijelentvén, hogy az ezen országos gyűlés körül

előforduló teendők ellátására keblünkben egy állandó bizottság állítottatott fel. Minden netalán felmerülő kérdésben vagy a napirendhez tartozó javaslattal nem különben a beszállásolás, vasuti és gőzhajózási kedvezmények élvezetére szükséges igazolási jegyek megnyerése végett a megkeresés mielőbb és közvetlenül az egyleti igazgatóságához intézendő. A magyarországi tisztviselők önszegélyező együletének igazgató választmányja. (Hivatalos helyiség: Budán főherczeg Albrecht ut, gróf Lónyayféle ház.)

— Lutri és képviselőség. Az államsorsajáték legutóbbi húzásánál a főnyereményt valami Kiszeli Pál nevű doroghmai jegyző nyerte meg. Szép összeg: 150,000 forint, s a jámbor örömeiben nem tudva, mit csináljon, azt hiszi, most már kvalifikálva van a honatyaságra, s kapja magát, fellép képviselőjelöltül gr. Károlyi Gyula ellen. Másik nem tud pénzén tuladni?!

— A szállászetzi vándortanár Fekete Pál ur, kit a földmívelési miniszterium megbízásából az erdélyi gazdasági egyület állított be, folyó hó 25-én, Tordán 27-én Felvinczen, 30-án Marosvásárhelyt fogja üdvös működését megkezdeni. A gyakorlatiasságáról ismert szakférfi buzgó fáradozásait, mint reméljük, a kívánt sikert fogja koronázni s egyedül az érdekllett felektől függ, hogy a vándortanár avatott tanácsai nyomán indulva, hazai szőlészetünket általános virágzásra emeljék.

KÖZGAZDASÁG.

A gy.-fehérvári piacz árai máj. 14-ről, alsó auszti mérője. Tisztabúza 6 ft. — kr, rozs 4 ft 50 kr. Elegybúza 5 ft 25 kr. Zab 2 ft 10 kr. Széna kötve 2 ft 15 kr. Egy öl fa 36 hüv. hosszú 15 ft — kr. Egy font fagygyugyertya 40 k. Marhahus fontja 22 kr. Konyhaliszt — ft 12 kr. Lenese kupája 22 kr. Paszuly kupája 18 Burgonya, mérője 2 fri — kr. Disznózsír 84 kr. 76 kr.

A décsi piaci árjegyzék május 23. uszt. mérő Búza 6 ft 60 kr., elegybúza 4 ft 50 k. rozs 4 ft 90 kr. kukorica — ft kr. Zab 1 ft 60 kr. pityóka 2 ft 9 kr. Egy mázsa szalonna — ft — kr. Egy icze disznózsír 60 kr. Egy kupa borsó 20 kr., lenese, iczéje 28 kr. paszuly, iczéje 20 kr. Egy mázsa kenyérliszt — ft. Egy font marhahus 20. Egy mázsa széna 1 ft 80 kr. Egy öl tüzi a kemény 7 ft 50 kr.

A n.-enyedi piaci árjai május 12. a. auszti mérő tisztabúza 6 ft 75 kr. rozs 3 ft 50 k. elegybúza 4 ft 50 k. zab 2 ft 20 kr. Széna 2 ft. 30 k. Egy öl fa 36 hüv. hosszú 11 ft — kr. Marhahus fontja 20 kr. Konyhaliszt 10 kr. Borsó mérője 20 kr., lenese 24 kr. paszuly ft 16 kr. —

A szamosújvári piaci árjai május 14. alsó a. mérő tisztabúza, auszti mérője, 6 ft 20 kr. elegybúza 4 ft 80 kr., rozs 4 ft 10 kr., törökbuza — ft — kr., zab 1 ft 60 kr, széna mázsa 2 ft 20 kr. Egy öl fa 36 hüv. hosszú 12 ft. — kr. marhahus fontja 21 kr., konyhaliszt 9 kr.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről.

Május 24-én 5%. Metalliques 100 fr 64.45
Kamat.—. 5%. Nemzeti kölcsön 100 frt.
71.75. 1860. Kölcsön 102.50. Bankrészvény
830. — Hitelintézeti részvények 327.25.
London 10 ft. st. 113.—. Ezüst 110.75
Cs. kir. arany 5.39. Napoleondor 8.97.⁵/₁₀

Urbéri kötvények: Magyarországi 82.—.
Temesi 79.—. Erdélyi 79.—. Horváthországi 4.—.

Felelős szerkesztő Szász Béla.

A közönség köréből.*)

Helyt Kolozsvárt a marhahusnak fontja megint 1 krral hágott, és hír szerint még hágni fog; tehát eszünk és enni fogunk jól kimért drága marhahust, dacára annak, hogy a hus-árulás szabad iparüzlet, melyből jelenleg az itteni mészáros társaság mégis monopolinmot csinál, és akarja — önkénye szerint emeli a hus árát, azt pedig minden hivatalos (főkapitányi hivatal) ellenjegyzése nélküli — csak a társaság főnöke által aláírt — és a mészárszék ajtajára felragasztott hirdetményben, vagy a nélkül is csak krétával felírva, tudatja a közönséggel.

Ha jól tudjuk, egy másik erdélyrészi városban is 25 krig emeltetett fel a marha-hus fontja, de ottan csak hamar megtalálták az orvosszert és a husnak fontja 18 krra szállott; a talált orvosszert pedig nem volt más, mint hogy a városnak magának saját vágóhídját nem lévén, hanem csak a mészáros társaságnak, a város azonnal vágóhídat állított — melyért az ott levágandó marhákért meghatározott csekély — de éven át mégis sokra felkerülő díjból az építési költség kikerülend — és így a felállított városi vágó híd által a concurrentia a hus-árulásra megnyilván, annak ára is azonnal leszállott 18 krra. Sapienit sat est.

Kolozsvár, máj. 24. 1872.

Fleischmann

Nyiltér **)

Minden betegnek erő és egészség gyógyszer költség nélkül:
Revalessciére Du Barry
Londonból.

Egy betegség sem állhat ellent az izletes Revalessciére Du Barrynak és a gyógyszer költség nélkül el-távolít minden gyomor-, ideg-, mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, nyakhartya-, lélekzés-, hólyag-, s vesebajokat, gümőkört, aszkórt, asthmát, köhögést, emésztetlenséget, dugulást, hasmenést, álmatlanságot, gyengeséget, aranyeret, vízkórt, lázt, szédélget, véráramlatokat, fülzúgást, rosullatást és hányást, még a terhesség alatt is, diabest, melakórt, elsoványodást, köszvényt, sápkórt. Kivonat 72,000 tanúsítványból, oly esetekben, melyek a gyógyszernek ellenállottak.

*) A közérdekű felszólalásoknak szánt e rovat alatti köteleményekért csupán a sajtóhatóság irányában vállal felelősséget a Szerk.

**) E rovat alatt közöltékekért csupán a sajtóhá tál g irányában vállal felelősséget a Szerk.

Ecrainville, (Seine Inferieure) 1863. nov. 27. Harminczhat év óta borzasztót szenvedtem ástmban (rövid lélekzet) és minden éjjel négy-ötöztör fel kellett kelnem, hogy meg ne fulladjak. Minden gyógyszer siker nélkül maradt. Nyolcz nap óta eszem du Barry Revalessciér-jét és csodálatosan jól érzem magamat, zavartalan álom és szabad lélekzéssel, melyet már évek óta nélkülözök. Az égnek és önnök legyen hála.

Büllet, lelkész.

Baar (Niederrhein, France) 1861. jun. 4. A Revalessciére nálam csodásan hatott. Látszólag merült erőm visszatért, és új életet érezek, mint ifjgombau. Étvágyom, melyet több év óta elvesztettem, visszatért és a terhes agynyomás, mely 40 éven át kínozott, felhagyott. Újjászületve érzem magamat.

Ruff Dávid, földbírtokos.

58,782 sz. bizonyítvány.

Soká szenvedtem étvágytalanságban és evés utáni hányásban. Az ön jeles Revalessciére-je megszüntette a hányást és étvágyamat helyreállította. Meggyőződésom az ön Revalessciére-jének jelenségéről indit arra, hogy azt más szenvedők is ajánljam. Berger Károly.

62,914. sz. bizonyítvány.

Weskau, 1868. sept. 14.

Minthogy éveken át idült aranyeres bajaim, máj-betegségem és eldugulásom ellen hiába alkalmaztam minden orvosi segélyt, kétségbeesésemben az ön Revalessciére-jéhez folyamodtam. Nem adhatok elegendő hálát a jó Istennek és önnök ez értékes természetadományért, mely rám kiszámíthatlan jótét volt.

Steinmann Ferencz

Táplálók levén mint a hus, a Revalessciére fel-nöttek és gyermekeknek 50-szeres árát megtakarítja a gyógyszernekben.

Bádószelenczékben fél fontos 1.50, 1 fontos 2.50, 2 fontos 4.50, 5 fontos 10 frt, 12 fns 20 frt, 24 fns 36 frt. Revalessciére chokoládé por- és tábla alakban 12 csészére 1.50, 24 csészére 2.50, 48 csészére 4.50, porban 120 csészére 10 frt, 288 csészére 20 frt, 576 csészére 36 frt — Kapható: Barry du Barry és társánál Bécs, Wallfischgasse 8 sz. Kolozsvárt: Binder gyógyszerésznél. Pesten: Török, Linben: Haselmayer, Prágában: Fürst J. Brünben: Eder E., Debreczenben: Mihálovics István gyógyszerésznél, Duna-Földvart: Nadhera Pálnál, Károlyváros: Brilli F.-nél, Kanizsán: Lovak Károlynál, Maros-Vásárhely: Fogarasi Dömötörnél, Pozsonyban: Pisz-tori Felixnél, Székes-Fehérvárott: Dieballa Györgynél, Vágújhelyen: Conlegrner Ignácznál, Csernovitzban: Schmirch Ignácznál. Varasdon: dr. Halter A.-nál, Agrámban: Irgalmasok gyógyszerészertárbán, szonkivil a bécsi ház postai utalvány vagy utánvét mellett szétküldi.

Biasini gyorskocsi menetrendje

1872. május 7-től:

Május 6-ikán a m. k.-vasut Tóvis-Megyesi vonala a forgalomnak átadatván, az egész vasutimenetrend Felvincz, Marosvá-árhely és Károlyfehérvár között változás alájött, a gyorskocsi indulását is a vasut érkezése és indulásához kellett szabályozni, hogy minden Felvinczre érkező és onnan elinduló vasutakhoz közvetlen csatlakozás legyen. —

A gyorskocsi indulnak Kolozsvárról Felvinczre naponta kétszer reggeli 3, és délután 4 órakor. —

Felvinczről Kolozsvárra reggeli 4 órakor és délután 3 órakor a vasút megérkezése után. — Kolozsvárról Déésre marad a régi indulási idő reggeli 8 óra naponta.

Déésről Kolozsvárra délután 1 óra. — 1 hely ára Kolozsvárról Felvinczig vagy vissza 1. Coupeba 4 frt, hátulsó 3 ft. 50 kr 30 font szabad podgyászzsal.

Kolozsvárról Szamosújvárra 2 ft. 40. Kolozsvárról Déésig 3 ft. 20. — 30 font szabad podgyászzsal.

Aszlán János

női és férfi-divat kereskedése Kolozsvártt
főter Plébánia szegület 169 szám.

Mély tisztelettel van szerencsém a n. érd. helybeli és vidéki közönséggel tudatni, miszerént Bécsből megérkezvén, a jelen tavaszi és nyári idényre, női és férfi-divat üzletemet a leggazdagabb választékban a legegyszerűbb házi és a legeglegansabb minden divatu kelmékkel láttam el, melyekből jóság és olcsóságra nézve a n. érd. közönség figyelmébe az alább írtakat ajánlom u. m.

(Jó mosó ruha-kelmék.)

Mosó Pergalin 1 rőf széles 20 krtól 30 krig. Finum francia Jacona és Pompador 30—35 krig. Jó mosó Crettonok és Piqué Brillántin 35—40 krig.

Ször-kelmék.

Grenádin egy sing széles 17 kr. Fru-Fru szövetek 50—55 krig. Fél-ször szövet 1 1/2 sing széles 25—30 krig. Gázir és Frips szövetek 70 krtól 1 frtig. Barege 1 1/2 sing széles 30—55 krig. Selymes szövetek és Schállée 90 krtól 1 frt 25 krig.

Fekete és színes Liony selymek nagy választékban.

Fekete Noblesse 1 frt 50 krtól 3 frt 50 krig. Színes Noblesse 1 frt 50 krtól 1 frt 90 krig. Fekete Feille 2 frt 40 krtól 3 frt 50 krig. Színes Feille 2 frt 70 kr.

Ezekon kívül raktáromban a legújabb divatu Tunikát felső öltönyök, tavaszi és nyári nagy kendők, Schálók és selyem Creppon kendők, kítűző jó kéztyű és lábbelik, asztalnémű és elősmert jóságú tiszta lenn gyolcsok minden árban és nagy választékban.

Továbbá ékített és ékítés nélküli szalma-kalapok, legesinosabb napernyők és általában minden e szakmába vágó női és férfi pipere kellekek.

Vidéki megrendelések pontosan és a legnagyobb figyelemmel teljesítetnek, kívánatra mintákkal is szolgálók teljes tisztelettel:

ASZLÁN JÁNOS.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel kiadó-tulajdonos Stein Jánosnál.

Mai számunkhoz felv melléklet van csatolva.

(156)

(9—*)

Végladás.

A
GUGGENBERGER PÁL

czég alatti

nürnbergi-diszáru és porcellán-kereskedés

Kolozsvártt, főter br. Radák-ház alatt,

üzlet megszüntetés következtében,

a folyó 1872. év Április-hó 19-dikétől kezdődőleg,

tetemesen leszallított áron,

végladásra kerül.

(167)

(9—*)

Az első magyar általános biztosító társaság

kolozsvári főügynöksége

az idei jégidény kezdetével tisztelettel jelenti, miszerint mindennemű

jégbiztosítást,

méltányos feltételek mellett (ösmert felektől váltóra is) elfogad.

Káresetében azonnali pontos kárfelvételről gondoskodva van.

Bővebb felvilágosítással a helybeli főügynökség (főter 2 sz. Zalogház épület) nemkülönben a vidéki alügynök urak készséggel szolgálnak.

A főügynökség.

(350)

(19—20)

Az emberi nem százezeri köszönhetik szép hajukat

az egyes-egyedül létező

legjobb és legbiztosabb

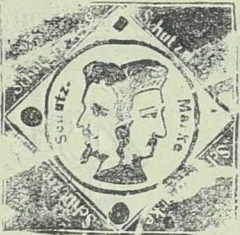
hajnövesztőszer-nek.

Nincs már jobb valami

a haj

előmozdítására

mint a világ minden részében oly ismeretes s híressé lett, az orvosi kar által megvizsgált, a legfényesebb és legcsodálatosabb sikerrel koronázott, és ő cs. kir. apostoli Felsége I. Ferencz József Magyarországi és Csehország királyja s az u.

növéseinek

és fentartására.

triali császár stb. által 1865. évi nov. 18-án 15.810-1892. sz. a. az összes ausztriai birodalomra s az összes magyar koronaországokra nézve császári királyi kizárólagos szabadalommal kitüntetett

Reseda-göndörítő-hajkenőcs

melynek szabály-zerű használata a fejre legkopaszabb helyei is teljhajzavakká lesznek, a szürke s vörös hajzat sötétzsinórá válik, csodálatos módon erősíti a hajlajt, mindennek kor aképzést pár nap alatt tökéletesen eltávolít, a haj hullását rövid idő alatt tökéletesen és mindenkorra megátalja, s a hajnak természetes fényt ad, és

hullámszerűvé képezi és a legkésőbb korig megőrzi az őszüléstől. Rendkívül kellemes illata és pompás kiállítását által azonnali még főtisztát is képezi a legfinomabb pipere-asztalnak is.

Egy tégely ára használati utasítással (hét nyelven) 1 ft 50 kr. postán küldve 1 ft. 60 kr.

Ismét-eladók ill. elégedésben részesülnek.

Gyár és főközponti szállítási raktár nagyban és kicsiben

POLT KAROLY

Ill-tisztelet és több es. k. szab. tulajd. nosnál

Bécsben. József város. piaristauer, 14 szám saját házában. a hova minden írásbeli megrendelés intézendő, melyek a pénz előleges beküldése vagy postai utánavét mellett a leggyorsabban teljesítenek.

Főraktár: Kolozsvártt: Wolff János gyógyszer-tárában és Csapó Sándor nagy Bazárjában, és Schiesz Károly gyógyszerész-nél Balázstváln.

NB. Valamint minden kitűnő gyártmányánál, úgy már ennél is utánzások és hamisítások kísérletnek meg, s ez okból kéretik mindenki, hogy vásárlás végett egyedül a fentebbi raktárhoz forduljon s Polt Károly házi reze a göndörítő kenőcsét világsan megismerje, főveben a fentebbi védőjegyre.

Hirdetmény.

Melynélfogva alólírtak ezennel tisztelettel tudatjuk a nagy érdemű közönséggel, hogy a szabadszavott „HAZA” élet- és az „UNIO” tűz- és jég-kár elleni biztosító Ba k társaságok az „ERDÉLY” részére (Brassó városát kivéve) főügynökévé t. e. Helfy Adolf ur neveztetett ki.

A „Haza” és „Unio” biztosító bankok.

Fent megírt hirdetmény következtében körhírre teszem a helybeli és vidéki tisztelt közönség ek, hogy mind azok, kik az említett két biztosító Banknál életöket, vagy javaikat biztosítani óhajtják, egész bizalommal hozzám folyamodni méltóztassanak.

Egyszersmind felszólítom mindazon egyéneknek, kik említett két biztosító társaságnál akár itt helyben, akár pedig vidéken mint ügynökök kívánnának működni, ehhez szándékukat személyesen, vagy bérmentes levél által további utasítás végett sziveskedjenek engem fölkeresni. Oly egyéneknek, kik e téren már működtek, vagy kellő jártassággal bírnak, mások felett előnyök leend

Kolozsvártt, május 13-án, 1872.

(189)

(5—12)

HELFFY ADOLF,
főter 544 ház szám.

Főbb cikkek:

Több száz pár női- férfi- és gyermek-czipő brúnelle-, kelme és bőrből.
Férfi kalapok: posztó-, filcz- és szalmából.
Utazó-, lovagló-, vadász- és halász eszközök.
Bőröndök-, utitáskák-, sétatálcák-, esernyők.
Pénz- és szivar-tárcák; tájtékpipák és szípkák, sat. sat.
Nagy karlsbadi porcellán-raktár; étkező-eszközök.
Talmi-arany díszecikkek.
China-ezüst tárgyak.
Pipere-cikkek.

NAGY MENNYISÉGÜ

gyermek-játékok.

Pipere-szappanok, hajkenőcsök, illatszerek, fogpépek, fogporok, fésűk, kefék sat. és számtalan más, a közéletben minden perczen szükséges tárgyak.

(172)

(7—8)

VICTORIA

biztosító társaság Kolozsvártt

JELENTÉS és FELHÍVÁS.

Van szerencsénk a t. gazda-közönség tudomására hozni, hogy folyó évi jég díj-szabályzatunkat kibocsátók s

az ez idei jég-üzletet megnyitottuk.

Felhívjuk ehhez képest a t. közönséget folyó évi jég-biztosításait társaságunknál tenni meg.

A Victoria előnyei: mint

olcsódíjak:

káresetén azonnali intézkedés és fizetés; a kárbecslési költségeknek egészen a társaság által hordozása;

a biztosításoknak váltóra megtétele; az egyedül a VICTORIA által gyakorolt társas és közsegi biztosítás;

a jég-üzletnek a tűzzel annyiban összekapcsolása, a mennyiben együttesen feladott új tűz-biztosítások díj leengedésben részesülnek sat.

az erdélyi közönség előtt országszerte ismeretese, s bővebb ajánlatást nem igényelnek. Azért itt csak annyi legyen különösen kiemelve, hogy az idei jégbiztosítási díjak, dacára a tavalyi tömeges és országos jégveréseknek, lejjebb szállítottak, hogy

a megállapított díjak 10%-a leengedtetik, és hogy a VICTORIA az, mely évek óta már Erdélyben a legtöbb jégkárt fizeti, s nevezetesen tavaly többet fizetett, mint az Erdélyben működő kilencz biztosító társaság összesen.

Közelebbi tájékozással, egyéb kedvezmények iránti felvilágosítással szolgálnak a vidéki ügynökségek, felügyelők és helyben

a VICTORIA

biztosító társaság Vezérügynöksége Kolozsvártt

Wagner.

Szász.

(145)

(13—25)

Földhitel kölcsön

Telekkönyvileg rendezett földbirtokokra 5 $\frac{3}{4}$ % kamat 2 $\frac{1}{4}$ % törlesztés 22 évre. — 5 $\frac{3}{4}$ % kamat 1% törlesztés 34 évre, nagyobb kölcsönöket még előnyösebb feltételek mellett is eszközöl a hatóságilag engedélyezett általános

„Ipar- és kereskedelmi ügynöki iroda”

Kolozsvártt bel-monostor 178 sz. emelet. Értékezhetni d. u. 1-től 4 óráig.

„Wiener Commissions-Bank”

VÁLTÓIRODÁJA

— Kohlmarckt, 4-dik szám —

kibocsát

vétel-jegyeket

az alább feljegyzett sorsjegy-csoportokra, s ez összeállítások már azért is a legelőnyösebbek közé számíthatók, mert minden ily vételjegy tulajdonosának alkalom van adva, minden fő- és melléknyereményt egyedül megverhemi s ezen kívül

aranyban 30 frank és bankjegyben 10 forint kamatban részesülhetni.

A csoport (Évenként 16 húzás) Havi 10 forint részletfizetés. — Az utolsó részlet lefizetése után minden résztvevő következő 4 sorsjegyet kap:

egy 5% 1860-ki 100 forintos államsorsjegyet. Főnyeremény 300,000 ft. s a sorozatos sorsjegy 40 forinttal visszaváltatik.

egy 3%-kos török császári 400 frankos államsorsjegyet.

Főnyeremény 600,000. 300,000 frank váltó-águs aranyban.

Egy hrczg. braunschweigi 20 talléros sorsjegyet.

Főnyeremény 8,000 tallér minden levonás nélkül.

egy insbrucki (tyróli) sorsjegyet. Főnyeremény 30,000 forint.

B. csoport. (Évenként 13 húzás) Havi 6 forint részletfizetés. Az utolsó részlet lefizetése után minden résztvevő következő 3 sorsjegyet kap:

egy 3%-kos török császári 400 frankos államsorsjegyet. Főnyeremény 600,000 frank váltó-águs aranyban.

egy hrczg. braunschweigi 20 talléros sorsjegyet. Főnyeremény 80,000 tallér minden levonás nélkül.

egy száz-meiningeni sorsjegyet. Főnyeremény 45,000. 15,000 ft. délnémet ért.

Vidéki megrendelések pontosan és utánavét mellett is eszközölhetnek. — Nyeremény-láisterek a húzás után bérmentesen — ingyen küldetnek meg. (149) (18-30)

(3) Rosták,
Vasekék,
Aratógépek,
Szénagyűjtők,
Cséplőgépek,
Váltó-ekék
készen kaphatók
Jankó Vincze gépgyárában
Kolozsvártt.
külső-tordautca 306 sz. alatt.

Legújabbban megjelentek
és Stein János könyvkereskedésében Kolozsvártt.
kaphatók:

Helység névtár.

A királyhágón inneni rész

(Erdély)

községeinek betűrendes névtára.

A közigazgatási és legújabb törvényszéki felosztás szerint, a postakerületek, adóhivatalok és az orsz. vásárok kimutatásával.

Hivatalos adatok után összeállította B. L.

Ára 1 frt. 50 kr.

Ezen 10 nagy ívre terjedő munkával, a melyben az eddigi hasonló munkákban előforduló hiányok gondosan pótolva vannak, nem csak hivatalnokoknak, hanem általában minden ügyes, bájos embernek egy nékülözhetetlen kézikönyv van nyújtva, a melynek becsét főleg azon körülmény emeli, hogy a helység-nevek az Erdélyben divó mindhárom nyelven előadvák s a betűrendben akármely elnevezés alatt megtalálhatók. Általában oly mű ez, a mely az állami életben előfordulható bármely körülmény közt pontosan kijelöli a községek politikai, törvényszéki, adóhivatali, továbbá utolsó postai hovatartozását, s a hol orsz. vásárok szoktak lenni, ezek napjait is kimutatja.

Le dernier des Napoléon.

Deuxième édition. Paris 1872.

E nagy feszültséggel várt munkának szerzője eleinte Kératry gróf, később Beust lett említve. Bár ki legyen is a szerző, rendkívüli talentumot fejt ki az annyira fontos kérdések tárgyalásában, melyek ma, Franciaország jövőjére nézt, az egész világot foglalkoztatják. Leplezéseit egy oly egyéniséget árulnak el, ki a Napoleon-féle politika minden változatainál, nevezetesen a szerencsétlen Miksa, mexicói császár tragédiájának inscenizálásánál is élesen szemlélő szerepét a színpalak megett játszta. Ára 3 frt 17 kr.

La fille du marquis.

Par Alexandre Dumas. 2 kötet. Ára 1 frt 90 kr.

Le prince des voleurs.

Par Alexandre Dumas. 2 kötet. Ára 1 frt 90 kr.

La ceinture de Vénus.

Par la Comtesse Dash. Ára 2 frt 22 kr.

(116)

(7—*)

Kaphatók Stein János

papir-, író-, rajz- és festészeti szerek
kereskedésében

Kolozsvártt, főter 2-dik szám.

Uj-ragasz a legbiztosabb minden tajk-, porcelán, kő-, üveg- és más eltört tárgyak összeragasztására, nélkülözhetlen cikk egy háztartásnál.

Egy üvegcsé ára csak 20 kr.

Légnymatu tinta-tartók, melyekben a tinta soha ki nem szárad, meg nem sűrűdik és üledéket nem képez 50, 70, 90 kr.

Fényképalbumok, tollkések, pénzváltó, szivar- és dohánytárczák, vonalzott és bekötött kereskedelmi s üzleti könyvek legnagyobb raktára.

Olaj-festményü képek aranyozott keretekkel havonkénti 2 frt részlet fizetésekre.

Amerikai pecsét-tisztító. Kitűnő jószágú szer, melyvel néhány perc alatt mindennemű zsír-, olaj-, szurok-, fagygyu-, vaj-, viasz-, kocsikenőcs-, olajos festék-, hajkenő- és izzadság által bármily kelmeben, a ruhában, selyemszalagban, bársonyban, keztyűkben, butorokban, szobakárpitokban, aczélmetszetekben okozott pecsétet ki lehet tisztítani. Ára egy üvegnek csak 35 kr.

Cigarette-dohányzóknak! Érdekes a legújabb találmányu, s minden eddigi szivarpapírnál jobb valódi francia **cigarette-papir tekercs alakban**, a mely nincs lapokra vágva, hanem több rőf levén feltekerve, használatkor a kellő nagyságra megjegyzett lap legöndörítendő, s a tekercs maga soha se roncslódhatván el, a legkönnyebben bárhova eltehető.

Egy tekercs 4 krajczár.

Ismét eladóknak doboz számra megfelelő engedmény.

Kapható Stein János papir-kereskedésében Kolozsvártt.

Levélpapírok monogrammal:

100 finom levélpapír monogramm	1 frt — kr.
100 finomabb „	1 „ 20 „
100 legfinomabb „	1 „ 50 „
100 finom vastag levélboríték monog.	1 „ — „
100 legfinom. „	1 „ 20 „

Látogató-jegyek, a la Minute és könyomatu.

Vásárlása, eladása és becsérlése
minden létező
Állampapíroknak, elsőbbségi kötvényeknek,
Sorsjegyeknek,
Vasut-, Bank- és Ipar-részesvényeknek.
Beváltása a Szelvényeknek,
Megbizások a cs. k. börténre
kész-pénzre, vagy 10% előpénzre
intézkednek el.
Minden fajta sorsjegyek
havi részlet-fizetésekre áruhatnak 5 frttól felfele.

(186) **ROTHSCHILD & COMP.**
(3—20)
Opernring 21,
WIEN.

20-adrészt részjegyek
minden huzásra érvényesek
további utánfizetések
nélkül
Cs. k. oszt. Állam-jegyek, 1839-re 10 frt.
Cs. k. oszt. Állam-jegyek, 1860-ra 8 frt.
Cs. k. oszt. Állam-jegyek, 1864-re 8 frt.
Magyar díj-jegyek, 1870-re 7 frt.
Török vasúti sorsjegyek 1870-re
(36 huzásra érvényesül) 4 frt.

(195)

(3—3)

A szucsági kőbányákban

e tavasz folyán fejtett 130 öl kőfalkő
részletekben, vagy egyszerre eladó. Ugyan-
ott két kőbánya helyiség, egy vagy több
évre haszonbérbe kadó. Egyezkedni lehet
Szucságban t. Kónya József urral, Ko-
lozsvártt Sárkány Ferenczcel, (bel-
farkasutca 55 szám).

Az első magyar általános biztosító társaság KOLOZSVÁRI FŐÜGYNÖKSÉGE VEZETÉSÉT alólt „hitelbank és zálogkölcöntársulat” vette át.

Azon kijelentéssel hozzuk ezt köz tudomásra, hogy egész törekvésünk oda lesz irányozva, hogy e minden tekintetben elsőnek nevezhető hazai biztosító társaság iránt, az eddig tapasztalt általános bizalmat, gyors, pontos és méltányos eljárással fentartsuk s kiérdemeljük.

Van szerencsénk tehát a t. közönséget teljes bizalommal értesíteni, miszerint társulatunk biztosításokat elvállal:

tűzveszély,

jégkarak és

szállított javak veszélye ellen, valamint

az emberéletére, minden módozatokban (haláleset, kiházasítás, agg-kor biztosítás, azonnal kezdődő vagy elhalasztott évjáradékokra) a

legkedvezőbb feltételek és olcsó díjak mellett.

A társasági alaptőke, díjtartalék és nyereség tartalék tőkében 10313.738 ft és 13 krt bir biztosítéki alapul.

Részletes felvilágosítással szolgál s ajánlatokat elfogad a társaság számos ügynöke a vidéken, valamint itt a központban a főügynöki iroda, a mely a hitelbank helyiségében van elhelyezve. (Főter 2. sz.)

Alkalmos pontokon szívesen állítunk még új ügynökségeket s erre vonatkozó ajánlatok tételére felhívjuk a vállalkozókat.

Együttal van szerencsénk kijelenteni, hogy a m. általános földhitelrészesvénnytársulattal kötött egyezményünk alapján képesek vagyunk telekkönyvezett birtokra törlesztési kölcsönrel szolgálni, a melynek feltételeiről a t. ügynök urak bővebb felvilágosítást adni s az ajánlatokat elfogadni készek.

Kolozsvártt, april hóban 1872.

(151)

8—*

A hitelbank és zálogkölcön-társulat.